

Børneforsorg.

Danmark.

Overværgeraadets Statistik for Aaret 1917*) udviser, at i Aarets Løb ialt 693 Born er anbragt udenfor Hjemmet i Henhold til Børneloven af 14. April 1905. For de foregaaende var Tallene: 1906: 585, 1907: 598, 1908: 642, 1909: 849, 1910: 802, 1911: 722, 1912: 809, 1913: 736, 1914: 770, 1915: 818, 1916: 817. Det samlede Antal udgør saaledes 8841, hvoraf ved Udgangen af 1917 endnu 5092 var under Værgeraadetsinstitutionens Forsorg. Regnet efter Forældrenes Opholdssted var af de 8841 Born 3388 fra Hovedstaden, 2960 fra Provinskøbstæderne, 2451 fra Landdistrikterne og 14 fra Udlandet, og for 28 var Forældrenes Opholdssted uoplyst. Hovedanbringelserne for de i 1917 fjærnede og udenfor Hjemmet anbragte Born var: Opdragelsesanstalt 63, Optagelses- og lagttagelseshjem 431, Børnehjem 34, Klinik 4, privat Pleje 124, Tjeneste 29, Lære 8. Børnenes Alder ved Anbringelsen (regnet fra Godkendelsesdagen) var: Under 2 Aar 33, 2—4 Aar 51, 4—7 Aar 53, 7—10 Aar 90, 10—12 Aar 96, 12—14 Aar 141, 14—16 Aar 110, 16—18 Aar 119. For 93 af de ovennævnte paa Optagelses- og lagttagelseshjem anbragte Born afsluttedes i Aarets Løb lagttagelsen, og af disse 93 Born anbragtes 57 i Opdragelsesanstalt (fra Hovedstaden 28, fra Provinskøbstæderne 21 og fra Landdistrikterne 8), 14 i Børnehjem, 7 i Plejehjem, 12 i Tjenesteplass og 3 i Lære. Hovedaarsagen til Fjærnelserne fra Hjemmet var for 322 begaaede Lovovertrædelser, for 350 Vanrøgt eller begyndende sædelig Fordærvelse (af disse var 49 over 15 Aar gamle ved deres Antagelse af Værgeraadetsinstitutionen) og for 21 Mishandling o. l. —

*) Om Statistiken for Aarene fra 1912 til 1916 henvises til dette Tidsskrifts 1. Aarsang S. 277, 2. Aargang S. 282, 3. Aargang S. 245, 4. Aargang S. 274 og 5. Aargang S. 345.

Paaanke fra Forældrenes Side af Værgeraadenes Beslutning om et Barns Fjernelse forelaa i 9 Tilfælde. I 9 Tilfælde blev en af et Værgeraad indstillet Beslutning om et Barns Fjernelse fra Hjemmet ikke godkendt af Overværgeraadet, i 22 Tilfælde henvistes Sagen til Fattigvæsenet som hørende under dette, og i 28 Tilfælde indskrænkede Værgeraadsinstitutionens Virksomhed sig til efter Fattigvæsenets Begæring at fratage de naturlige Forældre Forældremagten og overdrage denne til Fattigvæsenet.

Statsopdragelsesanstalten Braaskovgaard har udsendt en Toaarsberetning, omfattende Tiden fra den 1. April 1916 til den 31. Marts 1918. Den statistiske og skematiske Del af Meddelelserne gives stadig for hvert af Beretningsaarene, skønt de vilde vinde ved at sammenarbejdes. Regnskabet indeholder bl. a. en i og for sig ganske prisværdig Opgørelse af den gennemsnitlige Kostudgift daglig for hver Person; men naar alle Tallene tillige opgøres pr. Maaned, er dette i Virkeligheden værdiløst paa Grund af de øjensynlig ganske tilfældige Fluktuationer. Iøvrigt er det sikkert Udtryk for en forstandig Økonomi, naar den daglige Kostudgift pro persona trods Dyrtiden ikke har udgjort mere end 63,34 Øre i 1916 og 71,61 Øre i 1917, — og endda regnes Braaskovgaard for et godt »Madsted«. Anstalten har nu Plads til 86 Elever (heri indbefattet 20 Pladser i den lukkede Afdeling). Ved Siden af Hovedafdelingen virker dels et Haandværker- og et Landbrugshjem (hver med 8 Pladser), dels den lukkede Afdeling, i hvilken Hensættelse finder Sted som en disciplinær Forholdsregel samt i adskillige Tilfælde ogsaa i en kortere Tid ved selve Elevens Modtagelse, navnlig naar denne sker fra Arresthuse. Anstalten er praktisk talt til Stadighed fuldt belagt, og i længere Tid har endog Venteliste maattet benyttes; blandt de uheldige Følger heraf er ogsaa, at Gennemsnitsalderen ved Elevens Modtagelse er stegen, saa at den nu er ca. 17 Aar mod tidligere 16 $\frac{1}{2}$ Aar. Med Hensyn til Oplæring kan Anstalten nu foruden Landbrug byde paa fire Haandværk (Smed, Snedker, Skomager og Skræder) og paa Gartneri. Af de i Toaarets Løb indkomne 112 Elever havde langt de fleste forud gjort sig skyldig i Forbrydelser, kun 25 havde ikke været tiltalt; paa den anden Side havde kun 8 udstaaet Straf, medens de øvrige var bleven fritagne for Tiltale ved Justitsministeriets Resolution eller i ganske enkelte Tilfælde betinget dømt. Af de i Toaarets Løb udgaaede 82

Elever anbragtes 29 i Lære, 2 i Hyre, 8 i Tjenestepladser, 1 i Kontorplads; for en Dels Vedkommende faldt Indkaldelse til Aftjening af Værnepligt i umiddelbar Fortsættelse af Anstaltsopholdet; 11 tilbagegaves til Hjemmet, 4 overgik til Aandssvageforsorg og 5 udgik efter udstaaet Straf. Man faar af Beretningen Indtryk af, at der i det hele arbejdes stot og godt fremad paa Braaskovgaard under dennes Forstander *J. C. Schous* rolige Ledelse.

Vejstrup Pigeheim, der ligesom Braaskovgaard oprettedes i 1908, var indtil i Aar den eneste Statsopdragelsesanstalt for særlige vanskelige Piger (nu er Sjolund Pigeheim i Nærheden af Kolding kommen til). Medens den nu udgivne Beretning (for 1917—18) iøvrigt efter Sædvane er ret kortfattet, indeholder den værdifulde Oplysninger dels om de i Beretningsaaret udgaaede Piger, dels om de 5 Aar tidligere udgaaede. Navnlige Oplysningerne om disse sidste tjener til i nogen Grad at give paalidelig Kundskab om »Resultaterne«. Af de her — selvfølgelig uden Navns Nævneelse — omtalte 4 Piger synes de 2 helt at være kommen paa ret Kol, en tredje, der er gift, har i hvert Fald ikke været i Konflikt med Loven, medens den fjerde paa Grund af sine ringe aandelige Evner ligger sin Familie til Byrde. Med Rette fremhæver Hjemmets Forstanderinde, Frøken *Gerda Schneekloth*, at man i en Gerning som denne let bliver tilbøjelig til modløst at stirre paa de negative Resultater og over dem glemme de positive; om adskillige af de unge vides det, at de, selv om de har været langt nede efter deres Bortrejse fra Vejstrup, dog omkring 25 Aars Alderen endelig har rettet sig og er bleven de Mennesker, som Pigeheimet bestræbte sig for at gøre dem til.

Skoleheimet Prøven, der er oprettet af Fængselshjælpen, men har sin egen Bestyrelse, der dog nøje samarbejder med Fængselshjælpen, har udsendt en samlet Oversigt over Virksomheden i de 10 Aar, Skoleheimet nu har bestaaet (det toges i Brug den 22. Maj 1908). Beretningen giver en Oversigt over Anstaltens Udvikling i de forløbne 10 Aar, og denne Beretning faar forøget Interesse derved, at den til Dels afspejler den Udvikling, som Opdragelsesforsorgen i det hele er undergaaet i dette Tidsrum. Ved Anstaltens Oprettelse var man maaske noget hildet af den stærke Bevægelse, der dannedes ved Reaktionen overfor en tidligere Tids Tro paa

Landbrugsarbejdet som ene saliggørende overfor den Ungdom, man antog sig; Udviklingen viser, at der vel er adskillige, overfor hvem med Held en Haandværksuddannelse kan forsøges, men at der er talrige andre, med hvis Livsvilkaar og Evner kun Landbrugsarbejdet passer. I Overensstemmelse hermed er »Proven«, der ligger umiddelbart ved København og oprindeligt kun havde et Areal af 28 Tdr. Land, hvoraf 18 dreves som Landbrug, nu udvidet med 30 Tdr. Land, hvorefter ialt 48 Tdr. Land drives som Landbrug. Ved Siden heraf findes et betydeligt Gartneri samt Uddannelsesværksteder for Smede og Snedkere; dertil kommer siden Januar 1916 en Sømandsafdeling, der modificerer og i nogen Grad erstatter den Tanke om et Skoleskib, som ikke har vundet tilstrækkelig Tilslutning herhjemme. For Sømandsafdelingens Elever holdes om Vinteren en Sømandsskole, hvor de dels faar Undervisning i praktisk Sømandskundskab, dels teoretisk Undervisning (Navigation, Geografi, Engelsk); om Sommeren fordeles de i den kgl. grønlandske Handels Skibe, 3—4 Elever med hvert Skib. Det første Aar sejler de som »Overkomplette«, efterhaanden avancerer de. Under normale Forhold gør Skibene 2 Rejser paa tilsammen 7 Maaneder om Aaret. Derefter fortsættes Uddannelsen paa »Proven« om Vinteren, og efter 3 Aars afvekslende Uddannelse til Lands og til Vands afgaar Eleverne derfra som Letmatroser eller Matroser. Denne Ordning har den store Fordel, at den først og fremmest giver Sømandseleverne en alsidig og solid, praktisk saavel som teoretisk Undervisning; desuden faar man udskilt de Elever, som ved Tjenesten om Bord har vist sig uskikkede til Solivet, og for hvem der saa kan tages anden Bestemmelse, ligesom man faar konstateret Oprigtigheden af Ønsket om at blive Sømand. — Hele denne Afdeling, til hvilken ingen dansk Opdragelsesanstalt har Sidestykke, bæres først og fremmest af den oprindelig som Sømand uddannede Forstander *Richard Jensens* store Interesse for Sagen.

Iøvrigt fremhæver Beretningen særlig de Vanskeligheder, som denne Anstalt, ligesaavel som hele Børneforsorgsarbejdet, maa kæmpe med paa Grund af, at saa mange af Eleverne i Virkeligheden er undernormale; paa Grund af forskellige af Dyrtidsvanskelighederne har Oprettelsen af en særskilt Sinkeklasse ved Skoleundervisningen paa Anstalten maattet udskydes, og det anbefales at oprette et nyt Opdragelseshjem udelukkende for de undernormale. Beretnin-

gen ledsages af smukke Billeder af Anstalten og det Liv, der føres paa den.

Opdragelsesanstalten Godhavn, der har bestaaet siden 1893, har udsendt et »Femogtyveaarsskrift« tillige med Beretning for Aarene 1914—18. Skriftet begynder med en sympatetisk Skildring af det grundlæggende Arbejde, der blev udført af Hjemmets oprindelige, til en Tid haardt angrebne Stifter, *Axel Frydensberg* (død 1917), der paa bar Bund med uendelig smaa Midler og under den største Nøjsomhed skabte det Hjem, der nu, takket være Statens Støtte navnlig i Løbet af de sidste 10 Aar, staar som et af de bedst ordnede, i Stand til at gøre Fyldest i enhver Henseende som Led i Arbejdet med den Ungdom, der i Borneloven betegnes som »særlig vanskelig«. Godhavn ledes siden 1913 af *Axel Bonnevie* og har nu Plads til 80 Drengene i Alderen 13—18 Aar; Anstalten har foruden sin Landbrugsafdeling egne Snedker- og Skræderværksteder samt eget Gartneri, hvor ogsaa adskillige Elever oplæres. Til Oprettelse af et Smede- og Metalarbejdsværksted søges for Tiden en Bevilling. Om Livet paa Anstalten fortælles fornøjeligt i det smukt illustrerede Skrift.

Flakkebjerg Institut og Landerupgaard Skolehjem staar under fælles Styrelse, der afgiver fælles Beretninger, af hvilke nu den for Toaaret $\frac{1}{4}$ 1916— $\frac{31}{3}$ 1918 foreligger. Dyrtiden har ogsaa paa disse Anstalter, trods et lønnende Landbrug, medført et Driftsunderskud, der imidlertid her som andetsteds er imodegaaet ved et af Staten ydet forøget Tilskud. Flakkebjerg har nu efter gennemført Udvidelse Plads til 80 Elever. Gennemsnitsalderen ved Modtagelsen er desværre paa Grund af Pladsmanglen stigende, saa at den i 1917 var 16 Aar, mod 15,6 i 1912—16. Forstanderen, cand. theol. *L. Beck*, skitserer en fremtidig Ordning, hvorefter af Eleverne ca. 20 vil være i Begyndelsesstadiet, ca. 35 anbragte paa Institutets egne Værksteder (Skomager, Skræder, Snedker) og ved Landbrug eller Havebrug, medens ca. 25 udgør en »udgaaende« Overgangsklasse, der om Dagen er anbragt i Arbejde paa Nabogaarde eller hos Egnens Haandværkere. For Haandværkeruddannelsens Vedkommende er det Tanken ad denne Vej saavidt muligt at søge den helt gennemført forinden Elevens endelige Udskrivning fra Institutet. I denne Forbindelse tager Forstanderen altså Ordet for, at den Tid, i hvilken Eleverne kan holdes under

Forsorg, udstrækkes til det 20de—21de Aar, hvorved opnaas, at de dels i Ro kan afslutte deres Uddannelse, dels kan gaa ind i Soldatertjenesten i umiddelbar Fortsættelse af Opholdet paa Institutet. — *Landerupgaard*, der som »mildere« Opdragelsesanstalt er beregnet paa at optage ukonfirmerede Dreng, har Plads til 80 Elever og har i Toaaret ligesom de andre Anstalter praktisk set stadig været fuldt belagt. Hovedparten af Eleverne modtages i 11—13 Aars Alderen. Af de i Toaaret udskrevne 47 Elever anbragtes 22 ved Landbrug, 12 i Lære, 1 til Søs (han er nu Korporal i den amerikanske Hær), 1 i Plejehjem, 3 tilbagegaves til Hjemmene og 8 maatte overføres til andre (»strængere«) Opdragelseshjem, hvilket ogsaa blev nødvendigt for 3 af dem, der var anbragt i Plads. Paa Skolehjemmet er nu indført den Ordning, at Eleverne faar fast Ugeløn, beregnet efter 3 Lønningsklasser; Ugelønnen udbetales ikke, men godskrives Eleven, som saa selv maa betale sit Tøj, afholde Udgifter til Frimærker, Værktøj og Materiale til Fritidsarbejde m. m. Elevernes Selvstændighed søges ogsaa udviklet derigennem, at et af dem dannet Forbund, der udgør en Afdeling af frivilligt Dreng-Forbund (F. D. F.), har forpagtet Skolehjemmets 10 Tdr. Land store Have og driver den for egen Regning. Beretningen slutter med at omtale Skolehjemmets Sommerture til Vesterhavet med Ophold i den væsenligt af Eleverne selv byggede Sommerlejr »Bjærgehuset«, ligesom Hjemmets i al Enkelhed fejrede 50 Aars Jubilæum den 12. November 1917 nævnes.

E. O.